

číslo ve spisu:

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky Mgr. František Záruba

Autor/autorka práce: Bc. Ondřej Katrák
Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře
Název práce: Vyšehrad v době Vratislava II.
Vedoucí práce: doc. PhDr. Petr Kubík, Ph.D.
Rozsah práce: 145 stran

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☒	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich				

dosažení	☐	☐	☒	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐		☒	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Předkládaná práce O. Kartáka se podrobně zabývá dějinami a podobou Vyšehradu v době raného středověku. Práce je strukturována logicky, přehledně a je psána čtivým odborným jazykem. Požadavky na formální úpravu – citační normy KTF jsou dodrženy bez větších závad. Rozsah práce je dostatečný, ale obrazová příloha mohla být bohatší. Odborná úroveň textu je dostatečná a odpovídá požadavkům na magisterskou práci.

Přehled pramenů je podán ve značné zkratce, ale přehled literatury je podrobný a obsahuje všechny podstatné práce, které byly tomuto tématu věnovány. Následuje několik kapitol věnovaných podrobně dějinám Vyšehradu před jeho přestavbou Vratislavem II. Snad jen kapitola o kostelu sv. Vavřince je v popisu nejstarší stavby poněkud ošizena. Konstatování, že jde o stavbu na půdoryse řeckého kříže, je poněkud strohé, a podrobnosti se dovídáme teprve na str. 79, kde se v kapitole věnované již bazilice dozvídáme o tom, že u této centrály byla nově nalezena jižní apsida, což zásadně mění náš dosavadní pohled na tento objekt.

Po zmíněném úvodu do podoby Vyšehradu v 10. a na počátku 11. století, následují kapitoly věnované již době Vratislava II., což je hlavním tématem práce. Podrobně jsou vyličené okolnosti přestěhování Vratislava z Pražského hradu na Vyšehrad a také jsou probrány okolnosti založení vyšehradské kapituly, tedy především její datace. Bohužel fakt, že i na ostatních přemyslovských hradištích v této době vznikají další kapituly, není zmíněn ani jediným slovem. Tak snad pro připomenutí by stálo zmínit kapitulou ve Staré Boleslavi založenou kolem roku 1039, na hradě v Litoměřicích je kapitulou založenou kolem roku 1057, a později ve 12. století vzniká kapitulou v Sadské, Mělníku a Olomouci.

Následuje kapitola věnovaná bazilice sv. Petra. Tato kapitola o ústředním objektu Vyšehradu mohla být podrobnější (rozsah pouhých 5 stran) a mohla řešit i některé otázky spojené s nástupnou stavbou. Také srovnání s dobovými analogiemi je poněkud ošizeno, Svyatohnevova bazilika jistě není jedinou analogií ve střední Evropě. Následují kapitoly věnované románskému mostu, bazilice sv. Vavřince, které opět chybí srovnání s dobovou produkcí, a rotundě sv. Martina (již podruhé, autor totiž ztotožňuje patrocinium sv. Jana a později sv. Štěpána právě s touto stavbou). Na závěr následuje kapitola nazvaná „Vyšehrad českým Římem“, kde se pisatel pokouší o hledání inspirace a duchovního rozměru Vyšehradu v Římě. Obecné problémy práce: předkládaná práce se jeví spíše jako dílo studenta oboru historie, která je sice v kapitolách věnovaných historii zpracována dobře, i když s některými závěry by se dalo polemizovat (otázka knížecího dvorce a ztotožnění písemně doložené rotundy sv. Štěpána se stávající stavbou sv. Martina), ale chybí podrobnější umělecko-historický rozbor jednotlivých staveb, které jsou popsány povrchně. V podstatě nejsou řešeny analogie k jednotlivým stavbám, ale asi největší chybou je to, že zcela chybí jakékoliv srovnání celkové podoby Vyšehradu s dobovou hradištní produkcí, a to jak v rámci střední Evropy, tak i samotných Čech. Bylo by jistě pěkné srovnat Vyšehrad s podobou Pražského hradu, s Mělníkem nebo Starou Boleslaví či Žatcem, popřípadě jinými lokalitami ve střední Evropě jako je Krakov. Podobné chyby jsou ovšem i v rámci kapitol o historii, která není řešena v širším měřítku, viz otázka přemyslovských kapitul atd. Práce je celkově zaměřena pouze na Vyšehrad, v podstatě není řešen urbanistický celek a vztah k Pražskému hradu, není zmíněna pozice Vyšehradu v komunikačním schématu pražské aglomerace atd.

Dalším problémem je to, že téma Vyšehradu, byť mu chybí velká celková monografie, je zpracováno velmi dobře, a to jak v dílčích studiích, tak i poměrně rozsáhlých monografiích věnovaných nejnověji kostelu sv. Petra a Pavla, sv. Vavřinci a rotundě sv. Martina od B. Nechvátala, a také nechybí monografie věnovaná Vyšehradu v raném středověku jako celku od A. Pleszczyňského. V podstatě na Vyšehradě v inkriminované době raného středověku neexistuje objekt, který by neměl vlastní podrobnou monografii. Poněkud hůře jsou zpracovány archeologické výzkumy v období před druhou světovou válkou, které nebyly z větší části publikovány, a bylo by třeba provést vlastní archivní průzkum, což mohlo být i hlavním přínosem této práce. Předkládaná práce má charakter precizního kompilátu.

Celkově je možné práci (s uvedenými vážnými připomínkami) zhodnotit jako uspokojivou a je ji možné doporučit k obhajobě.

V Praze dne 20. 5. 2012
Mgr. František Záruba

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

- 1) srovnání Vyšehradu a dalších přemyslovských hradišť raného středověku
- 2) hradske kostely ve střední Evropě

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: V Praze dne 20. 5. 2012

Podpis: